

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 411/2020-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Ladislava Duditša predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Soňou Tóthovou, Štefánikovo námestie 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 309/2017 a sp. zn. 6 Co 310/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia sťažovateľky

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného

porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 309/2017 a sp. zn. 6 Co 310/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie krajského súdu“).

2. Ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľky bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená 17. októbra 2019 sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi a v súlade s čl. III bodom 1 písm. b) a c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1 schváleného na zasadnutí pléna ústavného súdu 27. mája 2020 z dôvodu neprítomnosti člena prvého senátu Miloša Maďara prejednaná a rozhodnutá prvým senátom ústavného súdu v zložení Jana Baricová – predsedníčka senátu a Rastislav Kaššák (sudca spravodajca) a Ladislav Duditš – členovia senátu.

3. Z obsahu ústavnej s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľka je žalobkyňou v konaní o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré začalo na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) 19. júna 2014. Odvolacie konanie začalo na základe odvolania s'ťažovateľky z 28. novembra 2016 podaného proti rozsudku okresného súdu č. k. 19 C 115/2014-299 zo 14. novembra 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Spis bol okresným súdom postúpený na krajský súd 18. októbra 2017 a do dňa podania ústavnej s'ťažnosti, teda ani po uplynutí takmer dvoch rokov od predloženia veci krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Dňa 5. apríla 2018 s'ťažovateľka krajský súd urgovala o urýchlenie konania a rozhodnutia vo veci. Na uvedenú urgenciu krajský súd nijak nereagoval a keď ani v priebehu ďalšieho roka nebolo o s'ťažovateľkinom odvolaní rozhodnuté, podala 28. júna 2019 na krajskom súde s'ťažnosť na priet'ahy v konaní. V odpovedi zo 17. júla 2019 krajský súd uznal s'ťažnosť na priet'ahy za dôvodnú. Svoju nečinnosť odôvodnil predovšetkým množstvom spisov v predmetnom súdnom oddelení s tým, že k vybavovaniu vecí dochádza podľa poradia ich nápadu, okrem prednostných vecí, čo však nebol prípad s'ťažovateľky.

Poukázal tiež na personálnu vyťaženosť sudcov. V závere dodal, že vec sťažovateľky by mala byť rozhodnutá najneskôr v septembri roku 2019.

4. Podľa názoru sťažovateľky sa napadnuté konanie nevyznačuje právnou ani faktickou náročnosťou, nebolo neobvykle zložité alebo náročné. Poukázala tiež na to, že na rozdiel od súdu prvej inštancie, ktorý o veci rozhodol do roka a pol, krajský súd nie je schopný o jej odvolaní rozhodnúť ani takmer po dvoch rokoch od postúpenia odvolania, pričom na jej strane ako strany sporu nenastala žiadna závažná skutočnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na jej ťarchu, resp. ktorá by spôsobovala prietahy. K postupu krajského súdu v napadnutom konaní do podania ústavnej sťažnosti sťažovateľkou táto uviedla, že krajský súd počas dvadsiatich dvoch mesiacov neurobil v napadnutom konaní žiaden procesný úkon a ani vo veci nerozhodol.

5. Na záver sťažovateľka dodala, že sa ani nedomáhala prednostného vybavenia svojej veci. Taktiež za neopodstatnenú považuje aj obranu krajského súdu spočívajúcu vo veľkom počte vecí v súdnom oddelení. Vzhľadom na uvedené je sťažovateľka toho názoru, že v napadnutom konaní došlo k prietahom, a teda k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [redacted] na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6Co 309/2017 a pod sp. zn. 6Co 310/2017 porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6Co 309/2017 a sp. zn. 6Co 310/2017 konal bez zbytočných prietahov.

3. [redacted] priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000,- EUR (slovom desaťtisíc eur), ktoré jej je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia trovy konania vo výške 519,39,-EUR (slovom päťstodevätnásť eur a tridsaťdeväť centov) na účet advokátky JUDr. Soni Tóthovej, advokátky, so sídlom Štefánikovo nám. č. 2, 811 02 Bratislava.“

II.

Vyjadrenie okresného súdu

7. Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti od krajského súdu vyžiadal súdny spis týkajúci sa predmetného konania, prehľad procesných úkonov, ako aj vyjadrenie krajského súdu k samotnej ústavnej sťažnosti.

7.1 Krajský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 SprV 346/2020 doručenom ústavnému súdu 24. júla 2020 v podstatnom uviedol, že odvolanie sťažovateľky bolo okresným súdom na krajský súd predložené 18. októbra 2017 a podľa rozvrhu práce na uvedený rok bola vec pridelená referujúcemu sudcovi [REDAKOVANÉ], ktorý bol členom senátu 6 Co a v roku 2018 sa stal jeho predsedom. Tento sudca v napadnutom konaní nevykonal žiadny úkon, a to až do svojho odchodu na Najvyšší súd Slovenskej republiky k 1. februáru 2019. Po odchode tohto sudcu bola predmetná vec pridelená sudcovi [REDAKOVANÉ], ktorý bol od 1. februára 2019 na sťaži na krajskom súde z Okresného súdu Bratislava IV. O odvolaní sťažovateľky bolo krajským súdom rozhodnuté 2. októbra 2019 verejným vyhlásením rozsudku krajského súdu v danej veci č. k. 6 Co 309/2017-390, ktorým bol napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdený.

7.2 Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúceho zberného spisu krajského súdu zistil tieto podstatné skutočnosti o priebehu napadnutého konania:

- 18. októbra 2017 predložený spis okresného súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky,

- 23. októbra 2017 zmena v zložení senátu z dôvodu zaradenia nového predsedu senátu a nového člena senátu; predseda krajského súdu uznesením sp. zn. 6 Co 309/2017, 6 Co 310/2017 rozhodol o vylúčení sudkyne [REDAKOVANÉ] z prejednávania a rozhodovania vo veci (spor prejednávala a rozhodovala na súde prvej inštancie),

- 17. júla 2019 podpredseda okresného súdu [REDAKOVANÉ] listom upozornil predsedu senátu na nečinnosť vo veci v súvislosti s podanou sťažnosťou sťažovateľky na prietahy v konaní – vec bola zaradená na sledovanie,

- 2. októbra 2019 krajský súd vyhlásil rozsudok č. k. 6 Co 309/2017-390, 6 Co 310/2017, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu.

III.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľky spočíva v namietanom porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní. K porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa ústavy malo dôjsť v dôsledku nečinnosti krajského súdu po predložení odvolania sťažovateľky okresným súdom. Sťažovateľka namietala, že zatiaľ čo prvoinštančný súd vydal rozhodnutie približne do roka a pol, krajský súd v dôsledku nečinnosti o sťažovateľkou podanom odvolaní nebol schopný rozhodnúť ani po uplynutí dvadsiatich dvoch mesiacov od predloženia odvolania do podania ústavnej sťažnosti.

15. Na základe zistení ústavného súdu rozsudok krajského súdu č. k. 6 Co 309/2017-390, 6 Co 310/2017 z 2. októbra 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým bol potvrdený odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu, nadobudol právoplatnosť 19. decembra 2019.

16. Ústavný súd v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne

neopodstatnené, ak celková dĺžka konania pred súdom nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prietáhov, resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bol ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie. K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019).

17. Zároveň z judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že nie každý zistený prietáh v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd už viackrát vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie uvedeného základného práva môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáchoch (m. m. I. ÚS 103/2016).

18. Krajský súd v napadnutom konaní urobil jeden procesný úkon, ktorým bolo verejné vyhlásenie rozsudku krajského súdu (napadnuté konanie bolo právoplatne ukončené 19. decembra 2019). Z uvedeného teda vyplýva, že krajský súd vo veci rozhodol krátko po podaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky (necelé dva mesiace). K postupu krajského súdu je zároveň potrebné uviesť, že k rozhodnutiu vo veci došlo po pridelení veci novému zákonnému sudcovi, pričom v okolnostiach danej veci treba prihliadnuť aj na nutnosť nastudovania veci týmto novým zákonným sudcom. Zároveň v danej veci ústavný súd dáva do pozornosti, že ak krajský súd vo veci koná ako súd odvolací a jeho úlohou je posúdiť vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, spravidla nevykonáva vo veci procesné úkony (§ 378 a nasl. Civilného sporového poriadku), ani nie je povinný nariadiť pojednávanie (§ 385 Civilného sporového poriadku), to však neznamená, že sa vecou nezaoberá a že je v odvolacom konaní nečinný. Z tohto uhla pohľadu bolo potrebné nazerať aj na napadnuté konanie krajského súdu.

19. Napriek tomu, že nečinnosť krajského súdu, resp. sudcu [REDACTED], po začatí konania na odvolacom súde od októbra 2017 až do doby, keď vec prevzal nový sudca, t. j. do februára 2019, ústavný súd nepovažuje za ospravedlniteľnú, vzhľadom na východiská uvedené v bodoch 16 a 17 tohto uznesenia námietku sťažovateľky smerujúcu proti nečinnosti krajského súdu v napadnutom konaní nevyhodnotil ako skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné dospieť k záveru o nečinnosti krajského súdu v takej ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľkou označeného základného práva, najmä ak po sťažnosti predsedovi súdu na prietahy v konaní bola vec bezodkladne rozhodnutá, čím právna neistota sťažovateľky bola odstránená a právoplatným skončením veci sťažovateľka stratila status obeť porušovania jej práva.

20. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, a preto ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu